

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 28 Aralık 2023
Sayı : 310

10/820

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gerekçesi ekte sunulan, ülkemizde yaşayan engelli vatandaşlarımızın yaşadığı sorunların incelenmesi ve bu çerçevede oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Nurten YONTAR
Tekirdağ Milletvekili A

Ömer Fethi Gürer
Miyale

Ayça Taşkent
Sakarya MV.

Gökse Gökçen
İzmir Milletvekili

Cevdet AKAY
Konya MV.

Kadir MV.
İnan Abşın MP.

Emrah Güneş
A. Kemal Balıkcıoğlu
Mardin

Mustafa Sarıgöl

Gülcan Kış
Mersin MV.
Gökmen

Sarıyıldız Öner Derici
Miyale Milletvekili

Cavit Arslan
Antalya MV.

Hüseyin Yıldız
Antalya MV.

GEREKÇE:

Ülkemizde sayısını bilmediğimiz kayıtlara geçmeyen engelli vatandaşlarımız yaşamaktadır. 2011 yılında Nüfus ve Konut Araştırmasıyla yapılmış olan çalışmaya göre 4 milyon 876 bin engelli vatandaşımız vardır. TÜİK verilerine göre 10 milyona yakın engelli vatandaşımız olup, Engelli Sağlık Kurulu Raporu'na göre ise 3 milyon 40 bin engelli kaydı bulunmaktadır. Devletin kurumları net bir rakam verememektedir.

Anayasamızda engelli hakları konusunda bir takım yasal dayanaklar bulunmaktadır. Anayasanın 42. maddesi 8. fıkrası; "Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır". Anayasanın 49. maddesi; "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir." Anayasanın 50. maddesi 2. fıkrası; "Bedenî veya ruhî yetersizliği olanların çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar" demesine rağmen söz konusu bu hükümler gereğince yerine getirilememiştir. Engelli vatandaşlarımız eğitimden sağlığa, ulaşımdan çalışma hayatına kadar onlarca sorunla boğuşmaktadır.

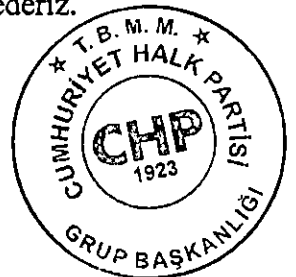
Bu sorunların başında engelli vatandaşlarımızın çalışma hayatına katılımlarının yetersizliği gelmektedir. 50 kişinin üzerinde personel çalıştıran özel sektörde yüzde 3, kamuda yüzde 4 engelli çalışma kotası bulunmasına rağmen Türkiye'de engellilerin sadece 1 milyonu istihdam edilmektedir. Bunun yanı sıra, işe yerleştirilen her 5 erkek engelliye karşılık, sadece 1 kadın engellinin istihdam edildiği görülmektedir.

20 Şubat 2019 tarihinde yayınlanan yönetmelik ile, daha önce engellilik düzeyinin, evet/hayır ibaresi ile belirtilirken, sonrasında tam bağımlı/kısmi bağımlı/bağımsız ibaresine dönmesi, çok sayıda raporun engellilik oranında değişiklik olmasına neden olmuş; bu durum engelli bireyler için ciddi mağduriyetler yaratmıştır.

Diğer taraftan, engelli aylıkları oldukça düşük bir seviyededir. 2013 yılında engelli maaşlarının SGK kapsamından çıkarılarak Sosyal Yardımlaşma Vakfına devredilmesi durumu, aylıkların muhtaçlık temeline geçişine zemin oluşturmuştur. Bugün, asgari ücretin yalnızca 4'te 1'ini almakta olan engelli vatandaşlarımız, bu aylıkların Bakanlık tarafından acilen yükseltilmesini talep etmektedirler.

Öte yandan, engelli kamu çalışanları kullanmak zorunda oldukları tüm protez ve cihazların kur artışı sebebiyle yüksek maliyetlere ulaşması ve SGK katkı payının çok düşük kalması mağduriyet yaratmaktadır. 2023 yılı SGK protez bacak ödemeleri; diz altı protezleri için 6.390 lira ile 18.112,50 lira arasında, diz üstü protezleri için ise 10.302 lira ile 90.000 lira arasında değişmektedir. Ancak diz altı protezlerinin fiyatları 190.000 lira, diz üstü protezlerin ise 650.000 liraya kadar çıkmaktadır. Devlet tarafından gerekli tedbirler alınmalı ve engelli çalışanlarımızın ihtiyaçları giderilecek şekilde SGK katkı payı artırılmalıdır.

Gerekçesi ekte sunulan, ülkemizde yaşayan engelli vatandaşlarımızın yaşadığı sorunların incelenmesi ve bu çerçevede oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

[illegible]